

06.08.2021

Pormestari

Sisäministeriö

75 §**Helsingin kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi**

HEL 2021-007709 T 03 00 00

Päätös

Pormestari antoi sisäministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausuntoluonnoksessa esitetään (12 §:n 2 momentti), että vastuu varautumisesta laajamittaiseen maahantuloon siirrettäisiin ehdotuksen mukaan (12 §:n 2 momentti) ELY-keskuksilta Maahanmuuttovirastolle. Helsingin kaupunki kannattaa ehdotusta, sillä ELY-keskusten toiminnassa on tapahtunut muutoksia, eikä vastaanottotoiminta ei enää kuulu niiden toimialaan eikä niillä ole siihen liittyvää erityisosaamista.

Maahanmuuttovirasto sopii vastaanottolain 10 §:n mukaan kunnan, kuntayhtymän, muun julkisoikeudellisen yhteisön, yksityisen yhteisön tai säätiön kanssa vastaanotto- tai järjestelykeskuksen perustamisesta. Helsingin kaupunki katsoo, että niissä tilanteissa, joissa keskuksen perustamisesta sovitaan muun yhteisön kuin kunnan kanssa, tulisi varmistaa säännösten avulla, että asiasta tulisi tieto perustettavan vastaanotto- tai järjestelykeskuksen sijaintikuntaan. Siten kunnassa voidaan varautua palvelutarpeiden kasvuun.

Ennakoimatonta laajamittaista turvapaikanhakijoiden maahantuloa arvioitaessa keskeinen kysymys on se, miten turvataan jokaiselle perustuslain 19 §:n 1 momentin perusteella kuuluva oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Helsingin kaupunki katsoo, että tärkein ja kiireellisin asia Suomen vaihtelevissa olosuhteissa on löytää hätämaajoitukseen soveltuvat tilat. Lisäksi tiloja tarvitaan ilman huoltajaa maahan tulleille lapsille perustettaviin ryhmäkoteihin ja tukiasuntoloihin. Helsingin kaupungin näkökulmasta, olisi tärkeää arvioida, olisiko tämän kaltaiseen varautumiseen velvoitettava säännösten avulla. Sääntely voisi

06.08.2021

Pormestari

koskea Maahanmuuttoviraston, aluehallinnon, hyvinvointialueiden ja kuntien välistä yhteistyötä.

Ehdotetun vastaanottolain 12 §:n muutos, jossa poistetaan mahdollisuus säätää valtioneuvoston asetuksella kunnille velvollisuus perustaa järjestely- ja vastaanottokeskuksia, on Helsingin kaupungin näkökulmasta myönteinen uudistus, sillä kyseinen 12 §:n 3 momentti on ollut kuntien itsehallinnon perustuslain suojan kannalta kyseenalainen.

Ulkomaalaislain 133 §:n mukaan maahantulijoiden määrän ollessa niin suuri, että rekisteröinti tavallisessa menettelyssä ei ole mahdollista, valtioneuvosto voi yleisistunnossaan päättää, että maahantulijat, joiden maahantulon edellytykset ovat epäselvät tai joiden henkilöllisyys on epäselvä, voidaan rekisteröintiä varten ohjata järjestelykeskukseen. Ehdotetussa säännöksessä ei ole kuitenkaan mainintaa rekisteröinnistä järjestelykeskuksessa. Ehdotuksessa ei myöskään ole mainintaa siitä, että valtioneuvoston päätös koskisi vain niitä maahantuloja, joiden maahantulon edellytykset tai henkilöllisyys on epäselvä. Helsingin kaupunki katsoo, että ehdotusta tulisi tältä osin täsmentää.

Säilölain 36 a §:n 4 momentissa ehdotetun säännöksen mukaan käytettäessä ohjaus- ja valvontatehtäviin muuta kuin virkasuhteista henkilöstöä säilöönottoyksikössä tulee olla läsnä säilöönottoyksikköön virkasuhteessa olevaa henkilöstöä. Säännöksen perusteluissa (s. 33) todetaan asiasta: ”Käytännössä säilöönottoyksikön toiminta olisi syytä järjestää siten, että yksikön palveluksessa ja mahdollisuuksien mukaan myös yksikön tiloissa läsnä olisi aina tarpeellinen määrä virkahenkilöitä.” Säännös ja sen perusteluteksti jättävät mahdollisuuden erilaisille tulkinnoille. Helsingin kaupunki katsoo, että tätä ehdotusta olisi syytä täsmentää.

Säilöönottolakia koskevassa muutosesityksessä ei ole tarkoitus muuttaa säilöönottoyksikön perustamista koskevia vastuita. Maahanmuuttovirastosta annetun lain (156/1995) 2 §:n 2 momentin mukaan Maahanmuuttoviraston tehtävänä on vastata mm. säilöönottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta. Säilöönottolain 2 § mukaan säilöönottoyksikkö voidaan perustaa valtion tai kunnan ylläpitämän vastaanottokeskuksen yhteyteen tai se voi olla valtion tai kunnan ylläpitämä itsenäinen yksikkö. Kunnan ylläpitämä säilöönottoyksikkö voidaan perustaa tekemällä siitä Maahanmuuttoviraston ja asianomaisen kunnan kesken sopimus. Kunnan on huolehdittava itse säilöönottoyksikön toiminnasta. Säilöönottoyksikön perustamisesta ja ylläpitämisestä kunnalle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Helsingin kaupungin näkökulmasta tilapäisten säilöönottoyksiköiden toiminnasta huolehtimisen ja toiminnan ohjaamisen tulisi säilöönotto-

06.08.2021

Pormestari

toiminnan luonteen vuoksi olla lähtökohtaisesti Maahanmuuttoviraston alaista toimintaa, jossa järjestämisvastuu on kunnan sijaan valtiolla.

Säännöskohtaisten perustelujen kohdassa 7.4. (s.36) ja kohdassa 11 (s. 43) on maininta henkilötietolaista tarkoittaen ilmeisesti 1.1.2019 voimaan tullutta ja henkilötietolain kumonnutta tietosuojalakia. Tätä kohtaa olisi syytä tarkentaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Miia Koivu, erityissuunnittelija, puhelin: 310 34334
mii.a.koivu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Lausunnonpyytäjä

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Pöytäkirjanote on lähetetty asianosaiselle 6.8.2021.

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.